

Археологія свідчить про історичність Біблії

Викопна Біблія. Науку археологію винайшли англійські протестанти, щоб перевірити історичну точність Біблії. Археологія не відмінняє потребу у вірі, однак щороку відкриває нові грані Біблії як історичного джерела. Детальніше в сюжеті.

Біблія і наука. Не всіх землян ХХІ століття влаштовує теорія, що Всесвіт виник під впливом сліпих законів і прямує до небуття. Мільйони наших сучасників з цікавістю відкривають для себе священні книги, вникають в історію світових релігій.

Рафаїл Турконяк – доктор богослов'я, професор Національного університету «Острозька академія»: «Якщо хтось вірить в Ісуса Христа і називає себе християнином, то мусить читати Біблію не через те, що це наказано Божим законом, але якщо він хоче знати хто є Бог, то це єдиний спосіб і вивчити те, що Бог нам сказав не з інших вуст. Так само якщо ми хочемо вивчити фізику або хімію, ми не беремо її зі слуху, а ми йдемо до підручників, і дошукуємось того що є відповідно науки».

Європейське ХІХ століття було часом вільнодумства й атеїзму. Але тоді ж, коли Дарвін видав свою працю «Походження видів», його співвітчизники створили науку археологію, яка повернула біблійний текст у наукові дискусії. Перші археологічні розкопки, пов'язані з біблійною тематикою, розпочали англійські протестанти у ХІХ столітті. Дотепер ледь не щороку в біблійних країнах Середземномор'я відбуваються відкриття, які проливають світло на історичну оповідь Біблії. Лише в Ізраїлі з потенційних місць розкопок ретельно опрацьовано 50 і ще на трьохстах ведуться обмежені роботи.

Ігор Торік – дослідник біблійної археології, гід: «Бюджета США не хватит, чтобы раскапывать все, что у нас есть. Я могу привести пример. Недавно слышал по радио интервью с директором

управления древностей, израильского. Его спросили: “Какое количество археологических объектов находится на территории нашей страны?” Ответ был: “220 тысяч”».

Завжди легше висувати кабінетні теорії, ніж вести затратні розкопки на спеці під загрозою терактів.

Ігор Торік – дослідник біблійної археології, гід: «Сегодня существует, так называемая, теория низкой хронологии или теория минимализма, которая утверждает, что события описанные в Библии, по крайней мере, значительно преувеличены, если не выдуманы».

На думку дослідників, останні знахідки заперечують скептичну оцінку історичності Біблії. Наприклад, недавно знайшли місто Шеараїм, згадане в другій книзі Самуїла. Перед цим містом стояло ізраїльське військо під час бою Давида з Голіафом. Біблійний опис цієї битви завершується словами: “євреї гнали филистимлян від Шеараїм до Гата і Екрона”. Слово Шеараїм означає «двоє воріт». Розкопане місто є єдиною фортецею того часу, яка мала двоє воріт. І архітектоніка цієї фортеці доводить, наскільки потужним було об’єднане царство Давида.

Ігор Торік – дослідник біблійної археології, гід: «И эта находка как раз таки подтверждает правдивость библейского рассказа, потому что уникальный случай в археологии Шеараим существовал на протяжении чуть меньше пятидесяти лет, как военная крепость. При том, что за тысячу лет до того на этом месте ничего не стояло, тысячу лет после на этом месте ничего не стояло, и его датировка абсолютно однозначна и точна».

Також існує два письмових джерела, які підтверджують історичність особи царя Давида. Це стела з міста Дан – плита з висіченими на ній текстами, знайдена в 1993 році Авраамом Бірамом, і стела царя Меша, знайдена в кінці XIX століття, але докладно опрацьована в наші дні. Найважливішою археологічною знахідкою вважаються Кумранські рукописи або звої Мертвого моря. Знайдено понад тисячу цілих рукописів третього, другого

та першого століть до нашої ери і першого століття нашої ери. Також понад 10.000 фрагментів утворюють бібліотеку біблійних, навколобіблійних і позабіблійних текстів, які дозволяють уявити, як формувалася біблійна традиція.

Ігор Торик – дослідник біблійної археології, гід: «Есть масса источников новозаветной традиции. Там есть и противоречия, нельзя сказать, что кумраниты – это ранние христиане или дохристиане. Нет. Их философии сильно отличаются. Значительная часть идей, которые были в Кумране, они потом были адаптированы в раннем христианстве».

Повідомлення про археологічні знахідки, пов'язані з біблійною оповіддю, релігійні спільноти сприймають по-різному. А от в академічних колах діалог іде жваво та відкрито.

Дмитро Цолін – доктор філологічних наук, керівник Центру юдаїки Національного університету «Острозька академія»: «Надзвичайно великий інтерес пов'язаний з бажанням дізнатися про коріння своєї християнської віри. Власне, юдейський інтерес до Танаху або до Старого Заповіту, цілком зрозумілий, цілком зрозумілий, цілком природний. Питання в тому, чи може бути якийсь діалог на цій основі».

Історична наука – найважливіше джерело державної пропаганди. Шукаючи доказів своїх прав на конкретну територію та її ресурси, нації фінансують, зокрема, й археологічні студії. Світська держава Ізраїль у спорі за свою територію та місто Єрусалим як столицю заохочує археологічні розкопки.

Ігор Торик – дослідник біблійної археології, гід: «Сегодня час раскопок на квадратный метр стоит порядка 1000 долларов. Поскольку используется совершенно невероятно новая аппаратура. Сегодня на раскопках используют ядерно-магнитный резонанс, используют компьютерную томографию. Понятно, что это стоит денег. Зато, благодаря этой технологии мы находим совершенно невероятные вещи. Мы можем заново раскапывать то, что уже было раскопано и находить новое».

**Максим Балаклицький, Оксана Соловйова, Микола Івахненко,
Олександр Федоров, "Вісті надії"**